

V tej številki preberite:

Tomaž Merše

VLADAJOČA KOALICIJA NAMERAVA PRIVITI VEČJE DRUŽINE

Peter Grabner

SLOVENSKE DRUŽINE NE ŽELIMO IZUMRETI

Robert Eržen

DRŽAVNA PODPORA DRUŽINI NI SOCIALNI TRANSFER

**VESEL BOŽIČ
IN DRUŽINAM PRIJAZNO
LETO 2001!**

**DRUŽINSKA POBUDA je interno glasilo
DRUŽINSKE POBUDE – društva za družini naklonjeno družbo**

Uvodnik:

SLOVENSKE DRUŽINE NE ŽELIMO IZUMRETI

Otroci so naša največja dragocenost ali v sodobnem jeziku največja naložba za prihodnost družbe, naroda in države. Kljub temu, da je podobne besede moč prebrati v raznih resolucijah, ki jih je sprejela naša mlada država in v Ustavi Republike Slovenije - največjem in najpomembnejšem pravnem aktu Republike Slovenije, zaznavamo v naši državi še vedno brezbrizen odnos države do družin.

Naj na tem mestu omenim le dvoje. Ustavno sodišče RS je Državnemu zboru RS naložilo do novembra leta 1997 sprejem zakonodaje, ki bo omogočala, da bodo minimalni življenjski stroški otroka izvzeti iz obdavčitve, česar Državni zbor RS ni uresničil niti do nekaj tednov pred iztekom leta 2000. Navkljub zagotovitvi, da bo Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki v predlogu zakona prinaša za družine pozitivne novosti, sprejet sočasno z uvedbo zloglasnega Davka na dodano vrednost, ki je prinesel družinam izrazito povečanje življenjskih stroškov, ugotavljamo, da odgovorni še po letu in pol ne vedo, kdaj in ali sploh bo, zakon ugledal luč sveta.

*Slaba demografska slika Slovenije naravnost kliče odgovorne v tej državi, da izdelajo celovito in učinkovito strategijo družinske politike, ki bo ovrednotila delo starševstva in omogočila vsem slojem, od najrevnejših do premožnejših, da se bodo z veseljem odločali za otroke, ki si jih v srcu želijo. Toda ne, kot da družinska politika v Sloveniji ni potrebna, tudi nova vladajoča koalicija že v koalicijski pogodbi krči družinsko politiko zgolj na socialno raven in s tem družine postavlja na nezavidljivo raven - raven revežev. Človek dobi občutek, da bi bilo v očeh države najbolje, da bi družin sploh ne bilo. **Le kakšno prihodnost si lahko obeta država, ki na tako neodgovoren način obravnava družino, ki je njen temeljni sestavni del?***

Vendar slovenske družine ne želimo izumreti. Vedno večje število družin združuje svoje moči v društvu Družinska pobuda, ki se že dve leti spoprijema s trdim delom na področju ustvarjanja družinam prijaznejše družbe in se lahko pohvali s konkretnimi uspehi pri varovanju in izboljšanju posameznih področij obstoječega položaja družin. Ker je javno mnenje eden izmed najpomembnejših dejavnikov, ki odločilno vplivajo na sprejetje zakonodajnih rešitev v podporo družinam, je zato toliko pomembneje, da se vsi trudimo in na vseh ravneh ustvarjamo družinam naklonjeno javno mnenje ter ljudi okoli sebe seznanjamo s problemi, ki pestijo slovenske družine. Naj se sliši glas družin v pogovorih s prijatelji, na delovnem mestu, v domačem kraju, vrtcu ali šoli, lokalnih in nacionalnih javnih občilih ali anketah javnega mnenja.

Skupaj smo močnejši! Družine skupaj z združenimi močmi zahtevamo v naši družbi mesto, ki nam pripada po zgledu razvitih držav, kjer se otroci v očeh države ne obravnavajo kot "luksus", ampak kot dolgoročna naložba v prihodnost države. Združimo naše moči, da skupaj ustvarimo našim družinam naklonjeno družbo!

V teh praznični dneh, ko se družine še posebej zazremo vase ter v svojo in v prihodnost naših otrok, ki jih imamo preprosto radi, ne ozirajte se na prijaznost naše države do naših družin, vam iz srca zaželimo

naj vas Božični prazniki napolnijo z družinskim mirom in radostjo, ki bo vir upanja za družinam prijazno leto 2001.

Peter Grabner

ALI VESTE

Da so družine s tremi ali več otroki pri nakupu avtomobila oproščene plačila davka na motorna vozila. Ta sicer ni zelo visok in znaša od nekaj tisoč SIT do nekaj deset tisoč SIT, a tudi to niso zanemarljivi zneski. Ob nakupu avtomobila plačamo celoten davek. Na davčni upravi vložimo vlogo za povrnitev DMV z naslednjimi prilogami:

- ECL obrazec z obračunom DMV (tega nam mora podati prodajalec),
- Potrdilo o članih skupnega gospodinjstva (tega dobimo na matičnem uradu),
- Fotokopijo računa in fotokopijo prometnega dovoljenja.

Na podlagi te vloge nam davčna uprava vrne plačani znesek DMV. Vozila, kupljenega s takšno olajšavo, naslednja tri leta ne smemo prodati ali drugače odtujiti.

KAJ NAM JE PRINESEL PRAVKAR KONČANI MANDAT DZ

Leto 2000 je bilo tudi volilno leto. Ob začetku mandata novih poslancev in ministrov smo v Družinski pobudi pogledali, kaj je družinam prinesel minuli mandat. Podroben dokument smo poslali vsem novim poslancem in ministrom, tukaj pa za osvežitev spomina navajamo le kratek povzetek.

Za začetek se je **otroško varstvo** v mnogih občinah podražilo tudi do 80%, v štirih letih pa ponekod za preko 115%.

Zakon o DDV je družinam ukinil vse olajšave, ki jih je vseboval nekdanji zakon o prometnem davku. Starši samo zaradi povečane obdavčitve minimalnih življenjskih stroškov otrok v državni proračun prispevamo dodatnih 11 Mrd SIT.

Novembra 1997 je potekel rok za uskladitev **zakona o dohodnini** z Ustavo. To se do danes še ni zgodilo.

V 9 mesecih po uvedbi DDV so se **življenjski stroški otrok** povečali za več kot 8%, kar je bistveno več kot je bila stopnja inflacije v tem času.

Z novelo zakona o družinskih prejemkih se je socialno najšibkejšim družinam bistveno izboljšal **otroški dodatek**, ki je postal progresiven glede na število otrok v družini.

Od povprečnega otroškega dodatka, ki naj bi bil po mnenju nekaterih previsok, se 35% porabi le za plačevanje DDV v okviru minimalnih življenjskih stroškov otrok.

Sprejeta je bila **protidružinska pokojninska reforma**, ki staršem nalaga bistveno večji del bremena pokojninskega sistema kot ostalim zavarovancem. Ekonomska zavarovalniška logika praviloma zavarovance s sistemom bonusov in malusov pri višini premije (prispevkov) vzpodbuja k obnašanju, ki zavarovalnici prinaša večji dobiček. Po tej logiki bi morala biti prispevna stopnja odvisna od števila otrok.

Vlada je ves mandatu obljubljala sprejem **Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih**, a je zakon šele letos spomladi pripravila komaj za drugo obravnavo.

Sicer dobrodošla **nacionalna stanovanjska varčevalna shema** ni niti malo družinsko usmerjena. Po našem mnenju bi morala biti letna državna premija odvisna od števila otrok, ki jih varčevalec vzdržuje in jim mora zagotoviti primeren bivalni prostor.

Na podlagi navedenega se bo verjetno vsak lahko brez težav odločil, kakšno **oceno si je zaslužila družinska politika v prejšnjem mandatu**.

Tomaž Merše

DRUŽINSKA POBUDA V LETU 2000

Družinska zakonodaja

Na področju družinske zakonodaje letos ni bilo kakšnih posebnih novosti, ki bi jih starši že lahko občutili v vsakdanjem življenju. Kljub temu smo imeli v vodstvu družinske pobude tudi na tem področju kar precej dela. Skozi vse leto se je namreč pripravljala **predlog zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih** za drugo obravnavo v DZ.

V Družinski pobudi smo pripravili podroben komentar predloga tega zakona in številna dopolnila (amandmaje). O njih je bilo potrebno izpeljati precej pogovorov na pristojnem ministrstvu in v DZ. Nekaj predlogov je podprla že prejšnja Drnovškova vlada, potem pa je zamenjava vlade povzročila odlog obravnave zakona v DZ.

Takoj smo vzpostavili stik z novo državno sekretarko za družino, Aleksandro Forte, ki je imela za družine bistveno več posluha kot njena predhodnica, a žal je bila prehodna Bajukova vlada pri sprejemanju tega zakona prepočasna in je obtičal sredi druge obravnave v DZ. Načrti nove koalicije glede tega zakona še niso povsem jasni.

Obveščanje in osveščanje javnosti

Družinska pobuda si postopno utrjuje svoje mesto v javnosti, saj se medijske hiše ob dogodkih, ki so pomembni za družine, počasi začinjajo obračati na nas kot predstavnike staršev in družin, da povemo svoje mnenje in komentar.

Tako sem bil kot predsednik družinske pobude letos dvakrat gost v oddaji Odmevi na TV SLO, v Mladini in Delničarju pa je bil objavljen intervju. Obsežen intervju naj bi bil objavljen v posebni številki Naše žene v mesecu februarju prihodnje leto.

Bilanca družinske politike

Izdelali smo bilanco družinske politike v minulem mandatu in jo v predvolilnem času na tiskovni konferenci predstavili javnosti. Z medijske strani udeležba žal ni bila ravno množična. »Zanimiv« je bil tudi pojav na TV Slo, ki je posnela celotno tiskovno konferenco, potem pa o njej ni bilo nobenega prispevka.

Anketa o odnosu države do družin

Izpeljali smo anketo o odnosu države do družin, ki ji namenimo poseben članek. Njene rezultate smo uporabili v več pogovorih s pristojnimi za družinsko politiko, do temeljite in celovite predstavitve rezultatov javnosti pa žal še nismo prišli.

Proti točkovnemu ocenjevanju

Vključili smo se v javno razpravo o točkovnem ocenjevanju v osnovnih šolah in podprli njegovo ukinitve. Žal je bilo pred kratkim ponovno uvedeno.

Srečanja, okrogle mize...

Predstavniki Družinske pobude smo sodelovali na več srečanjih in okroglih mizah in seminarjih, nekaterih pa se zaradi premajhnega števila dejavnih članov žal nismo mogli udeležiti.

Dohodnina

Izdelali smo računalniški obrazec za izračun dohodnine, ki staršem omogoča optimalno razdelitev davčne olajšave za otroke. Kdor je želel, je obrazec lahko brezplačno dobil na naši spletni strani. Potrudili se bomo, da bo pravočasno objavljen tudi obrazec za leto 2000.

Mislim, da smo v letu, ki se izteka, opravili veliko dela in smo nanj lahko upravičeno ponosni. Upam, da bomo enako lahko rekli tudi ob koncu prihodnjega leta.

Tomaž Merše

VLADAJOČA KOALICIJA NAMERAVA PRIVITI VEČJE DRUŽINE

PREDLOG SPREMENB ZAKONA O DOHODNINI

Nekaj osnov

Davčne olajšave za vzdrževane otroke so skupaj z otroškim dodatkom najpomembnejši instrument družinske politike v naši državi. Osnovna značilnost vsake prave družinske politike (ki jo moramo ločiti od socialne politike, ki pomaga zagotavljati življenjski minimum vsem, ki tega ne zmorejo sami) je univerzalnost, kar pomeni, da je njeno delovanje odvisno predvsem od števila otrok v družini, manj ali nič pa od dohodkov te družine. Z drugimi besedami, učinki ukrepov družinske politike bi morali biti enaki pri vseh družinah z enakim številom otrok, (skoraj) ne glede na njihove dohodke. V slovenski ureditvi otroškega dodatka in davčnih olajšav za otroke moramo oba instrumenta gledati skupaj, saj imajo davčne olajšave pri višjih dohodkih večji učinek kot pri nižjih dohodkih. Zato smo si v Družinski pobudi v letu 1999 tako prizadevali in uspeli doseči, da se je bistveno povečal učinek otroškega dodatka pri nižjih dohodkih. S tem se je skupni učinek obeh instrumentov precej dobro izravnal (no, za pravo univerzalnost so davčne olajšave še vedno nekoliko prenizke).

Pomembna odločba Ustavnega sodišča

Ustavno sodišče je odločilo, da je zakon o dohodnini skladen z Ustavo RS, le če davčne olajšave za vzdrževane otroke zagotavljajo, da so sredstva, ki jih morajo starši nameniti za kritje minimalnih življenjskih stroškov otrok, v celoti izvzeta iz obdavčitve. Vladni izračuni, ki po našem mnenju ne vključujejo vseh stroškov za zagotavljanje življenjskega minimuma otroka, so pokazali, da bi morale biti davčne olajšave za otroke bistveno višje kot danes, da bi zadostile tej zahtevi. Olajšava za prvega otroka bi morala znašati vsaj 17% namesto 10% povprečne plače,

kolikor znaša danes. Rok Ustavnega sodišča za uskladitev zakona z Ustavo je potekel novembra 1997.

Zavajajoč predlog Drnovškove vlade

V odgovor na odločbo Ustavnega sodišča prejšnja Drnovškova vlada konec leta 1997 pripravila prav predrzno zavajajoč predlog sprememb zakona o dohodnini, ki naj bi po trditvah predlagateljev zmanjšale olajšave za vzdrževane otroke družinam z visokimi dohodki in jih povečal družinam z nižjimi dohodki ter hkrati pomagale družinam z več otroki, kar je bilo navadno zavajanje.

Takrat nam je uspelo prepričati takratno SLS, da je umaknila svojo podporo temu predlogu in obljubila, da predloga, ki bi bil tako slab za družine, ne bo nikoli podprla (to nam je v pogovoru zagotovil takratni predsednik SLS, Marjan Podobnik). Žal predlog še ni pozabljen, ampak je postal celo predmet koalicijske pogodbe nove Drnovškove vladajoče koalicije, ki ga namerava sprejeti v prvih mesecih prihodnjega leta. Zato mu moramo posvetiti potrebno pozornost.

Kaj sporni predlog prinaša družinam

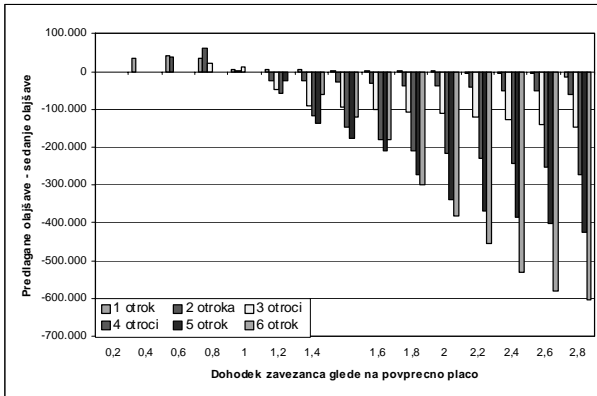
Predlog vladajoče koalicije ukinja progresivnost lestvice davčnih olajšav za vzdrževane otroke. Olajšava bi bila določena v znesku, ki bi se odšteval od odmerjenega davka in ne več od davčne osnove kot zdaj.

V preprostem jeziku to pomeni, da bi prišlo predvsem do prenosa olajšav od družin z več otroki na družine z manj otroki. Olajšave bi se namreč povečale večini družin z enim otrokom, medtem ko družine s tremi ali več otroki ne bi dobile nič (to velja za družine z dohodki pod državnim povprečjem) ali pa bi celo zelo veliko izgubile (to velja za družine z dohodki nad državnim povprečjem). Več ko ima družina otrok, več bi po tem predlogu izgubila. Država bi z uveljavitvijo tega predloga na račun družin prihranila skoraj 700 Mio SIT letno (podatek za leto 1999).

Z uveljavitvijo vladnega predloga bi se tudi bistveno povečale razlike med razpoložljivimi

sredstvi dvohraniteljskih in enohraniteljskih družin, ki so že v današnji ureditvi nesprejemljivo visoke, saj slednje ob enakih dohodkih in enakem številu otrok plačujejo precej več dohodnine.

Graf: Učinek vladnega predloga sprememb davčnih olajšav za otroke

Nekaj primerov

Učinke predloga takratne vlade ponazarja primer družine, v kateri je zaposlen le eden izmed staršev, s štirimi otroki in skupnimi dohodki 1,6 povprečne plače (bruto dohodek na družinskega člana 27% povprečne plače), ki bi ob predlagani spremembi letno izgubila 90% enega mesečnega dohodka (v letu 1999 171.091SIT), če pa bi ta družina pri enakih dohodkih imela pet otrok (bruto dohodek na družinskega člana le 23% povprečne plače), bi izgubila več kot en cel mesečni dohodek letno (199.365SIT). Gotovo ne moremo trditi, da imajo navedene družine kakšne zelo visoke dohodke, saj jih morajo razdeliti med veliko število članov. Družini z enakimi dohodki, v kateri sta zaposlena oba starša, a ima le enega otroka (bruto dohodek na družinskega člana 53% povprečne plače), pa bi se davčni prihranek povečal za 30.432 SIT.

Kaj pa ustavnost tega predloga?

Jasno je, da predlog ne izpolnjuje zahtev odločbe Ustavnega sodišča, hkrati pa tej odločbi pripisuje zahteve po ukinitvi progresivnosti davčnih olajšav glede na število otrok, ki jih v njej sploh ni. Celo nasprotno! Ustavno sodišče je izdalo tudi odločbo, s katero je izrecno ugotovilo, da

progresivnost lestvice davčnih olajšav za vzdrževane otroke ni v nasprotju z Ustavo RS, ampak je povsem legitimen instrument prebivalstvene politike.

Zdaj gre zares

Po letošnjih volitvah je razmerje sil v DZ takšno, da vladajoča koalicija pri svojih načrtih praktično nima prave opozicije. Zato je toliko pomembnejša »opozicija« v civilni družbi. Starši in družine smo kot nosilci prihodnosti izredno pomembni in moramo to pomembnost uveljaviti tudi v družbi. Pri tem lahko pomaga prav vsak posameznik in v danih razmerah, ko samo prizadevanja vodstva Družinske pobude ne bodo več zadoščala, je prav vsak tudi izredno pomemben in potreben.

Kaj lahko storim?

Vsak izmed nas lahko dejavno oblikuje javno mnenje v svoji najbližji okolici, lahko se oglašča v kontaktne oddaje lokalnih in nacionalnega radija, saj javno mnenje oblikujejo tisti, ki se oglašajo. Mnenje tistih, ki so tiho, ostane neopaženo in brez pomena. Marsikdo ima možnost stopiti v stik s kakšnim poslancem, strankarskim veljakom, politikom... Kdor ima to možnost, naj jo izkoristi in tako poskuša vplivati na tiste, ki odločajo, da bodo došli svojo odgovornost in odločali bolj v prid družinam. Vsakdo se kot bralec lahko oglašča v pisma bralcev, kot poslušalec ali gledalec od elektronskih medijev zahteva, da položaju družin namenijo več pozornosti. Vsakdo lahko piše ali pokliče na resorno ministrstvo ali v kabinet predsednika vlade ter povpraša o njihovih načrtih glede položaja družin. Na ta način bo »družinsko vprašanje« v družbi postalo pomembno in bo imelo tudi več možnosti, da se začne reševati.

Pomemben je tudi način

Pri vsakem odnosu je zelo pomemben način komunikacije. Tako v pismih kot v pogovorih se je pametno držati nekaterih pravil. Vedno ohranimo svoje dostojanstvo in ne krnimo dostojanstva sogovornika. Ne napadajmo,

saj to vedno sproži le obrambo in prepreči konstruktiven dialog. Kritika naj bo vedno utemeljena. Postavljajmo čim več čim bolj konkretnih vprašanj in se ne pustimo odpraviti brez odgovora. Če nastopamo žaljivo, poniževalno in ne dovolj utemeljeno, nas bodo nasprotniki brez težav odpravili s kritiko našega načina, v vsebino pa se jim sploh ne bo treba spuščati. Bodimo iznajdljivi in poskrbimo, da postanemo slišni in opazni. V pogovorih in pismih ni potrebno posebej omenjati našega društva. Vse skupaj naj bo videti kot spontan odziv ljudstva, na katerem bomo lahko gradili podporo za naše predloge in zahteve.

Kam naj pišem ali pokličem?

Vprašanja in predloge glede davčne zakonodaje (dohodnina, DDV...) lahko pošljete na Ministrstvo za finance, Župančičeva 3, Ljubljana (minister je mag. Anton Rop, LDS, tel. 01/478 52 48, faks 01/478 56 55). Vprašanja in predloge glede sprejemanja in vsebine zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki se vedno bolj odmika v negotovo prihodnost, naslovite na Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve, Kotnikova 5, Ljubljana (minister je dr. Vlado Dimovski, ZLSD, tel. 01/478 33 30, faks 01/478 33 44), vprašanja glede otroškega varstva pa na Ministrstvo za šolstvo in šport, Župančičeva 6, Ljubljana (ministrica je dr. Lucija Čok, LDS, tel. 01/478 54 37, faks 01/478 56 56). Pisma naslovite kar neposredno na ministra ali ministrico, pa tudi v telefonskem klicu lahko najprej zaprosite za pogovor z njim, četudi boste skoraj zagotovo končali pri kakšnem drugem uradniku (državnem sekretarju ali podsekretarju). Pogovorite se z njim. Če bo na neko temo prejel več klicev, bo o tem gotovo obvestil tudi svojega ministra. Obrnete se lahko tudi na predsednika vlade oz. njegov kabinet, Gregorčičeva 2, Ljubljana, tel. 01/478 11 00, faks 01/478 17 21.

Kdor jezika "špara", kruha strada

Tako pravi že star slovenski pregovor, v demokraciji pa drži še bolj kot kadarkoli prej. Vedeti moramo, da nam sam od sebe nihče ne bo nič dal. Če bomo tiho, nam bodo vzeli še to, kar imamo, lahko pa dobimo tudi kaj več. Izid je odvisen od slehernega izmed nas. Veseli bomo, če boste o svojih pismih in drugih stikih z odgovornimi obvestili tudi nas.

Tomaž Merše

DRŽAVNA PODPORA DRUŽINI NI SOCIALNI TRANSFER

Z glasilom, ki ste ga prejeli pred enim letom ob tem času, ste prejeli tudi Anketo o odnosu države do družin.

Rezultate te ankete smo že predstavili na občnem zboru 2000, ker pa tam niste bili vsi in ker pisana beseda ostane, bomo to ponovili v letošnjem glasilu.

Na anketo vas je odgovorilo 208 oseb, med njimi 43% moških in 57% žensk.

Poprečna starost anketirancev je bila 37,5 let, imeli pa ste poprečno 2,5 otrok.

Velika večina vas je bila, razumljivo, poročenih (85%) nekaj pa tudi samskih (13%).

Zanimiv je podatek, da je poprečni(a) anketiranec(ka) imel(a) dokončano višjo šolo.

Tudi med celotnim članstvom Družinske pobude ugotavljamo precej visoko stopnjo izobrazbe.

Je mar res, da le bolj izobraženi verjamejo, da je mogoče vplivati na razmere, v katerih živimo?

Pa kar k rezultatom.

Prvo vprašanje se je glasilo:

Kako pojmujeate sredstva, ki jih država namenja podpori družin in otrok (otroški dodatek, davčne olajšave, porodniška nadomestila, starševski dodatek, subvencije cen za otroško varstvo)?

Skorajda v en glas ste z 90% odgovorili: Kot dolgoročno naložbo v razvoj in prihodnost naroda in države.

Pri drugem vprašanju je bilo govora o tem ali RS podpora družin namenja preveč, dovolj, premalo ali veliko premalo sredstev? 51% vas je menilo, da namenja premalo, 47% pa vas je šlo še dlje z mnenjem, da namenja veliko premalo. Le štirje anketiranci so menili, da namenja dovolj sredstev.

V tretjem vprašanju smo vas spraševali, kateri dejavniki danes najbolj otežujejo odločitev staršev za še kakšnega otroka?

Dejavnike, ki staršem otežujejo, da bi imeli več otrok ste razvrstili takole:

1. Pritiski delodajalcev oz. strah pred izgubo zaposlitve zaradi starševstva
2. Negotovost zaposlitve
3. Premajhna podpora države družinam (otroški dodatek, davčne olajšave)
4. Ker vrednost starševstva v družbi pada
5. Ker nov otrok za starše predstavlja dodatne obremenitve in malo olajšav
6. Nezmožnost zagotoviti dovolj veliko stanovanje
7. Dolžina porodniškega dopusta
8. Višina nadomestila v času porodniškega dopusta

Najbolj nas torej teži pritisk delodajalcev, najmanj pa višina prihodkov med porodniškim dopustom.

V četrtem vprašanju ste ocenjevali, kako so urejena posamezna področja družinske politike v Sloveniji?

Ocenili ste takole (najbolje urejeno področje 5, najslabše urejeno 1):

1. porodniški dopust in dopust za nego in varstvo otroka 3
2. nadomestilo dohodka v času porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka 3
3. sistem otroškega varstva (vrtci...) 2,6
4. otroški dodatek 2,4
5. skrb za študentske družine 2,1
6. davčne olajšave 2,1
7. varstvo pravic zaposlenih mater 1,9
8. stanovanjska politika za mlade družine 1,8
9. pokojninski sistem 1,8
10. stanovanjska politika za družine z več otroki 1,5

Najboljša ocena je 3,0.

Peto vprašanje:

Katere ukrepe bi po vašem mnenju najbolj nujno morala sprejeti država,

da bi se starši raje oz. laže odločali za kakšnega otroka več kot danes?

In vaše mnenje (od najpomembnejših k manj pomembnim):

1. Omogočiti enemu od staršev, da doma skrbi za svoje otroke in se mu ta čas šteje v pokojninsko zavarovalno dobo.
2. Omogočiti staršem, ki to želijo, delo s skrajšanim delovnim časom
3. Stimulacije delodajalcem pri zaposlovanju staršev, predvsem mater
4. Boljše reševanje stanovanjskega vprašanja mladih in večjih družin
5. Uvedba vzgojno varstvenega dodatka za otroke, ki niso v javnem vrtcu
6. Olajšave za starše v pokojninskem sistemu (ker z vzgojo in vzdrževanjem otrok za pokojninski sistem več delajo kot zavarovanci z manj otrok, naj za zavarovanje manj plačajo)
7. Uvedba razmeroma visokih dodatkov za velike družine
8. Večji otroški dodatek
9. Dosledno kaznovanje delodajalcev, ki kršijo pravice staršev
10. Večje in še bolj progresivne davčne olajšave
11. Propagandne akcije za spreminjanje javnega mnenja v prid družin
12. Podaljšanje porodniškega dopusta
13. Strožji nadzor utemeljenosti zaposlitev za določen čas

V šestem vprašanju smo razmišljali o otroškem dodatku. **Kakšna bi bila najboljša ureditev otroškega dodatka?**

Skoraj 71% vas je menilo, da je najboljša ureditev pri kateri je otroški dodatek odvisen od dohodka na družinskega člana in raste s številom otrok v družini. Ta ureditev je trenutno v veljavi.

17% se vas je navdušilo na otroškim dodatkom, ki je neodvisen od dohodkov družine in raste s številom otrok.

Otroški dodatek, ki je neodvisen tako od dohodkov družine kot tudi od števila otrok, raste pa s starostjo otroka, bi si želelo 8% anketirancev.

Trenutna ureditev ustreza 71% anketirancem, kljub temu pa je v naslednjem vprašanju kar 50% anketirancev menilo, da je sedanja ureditev (progresivnost otroškega dodatka in višji dodatek za tiste z nižjimi dohodki) enako dobra kot tista, ki smo jo imeli pred majem 2000. 37% vas meni, da je sedanja boljša kot prejšnja, 5% pa, da je veliko boljša.

V sedmem vprašanju smo vas vprašali, kaj menite o letnem dodatku 60.000 SIT za družine s tremi ali več otroki?

Takšen je bil predlog zakona.

Da je to zelo dober predlog, da pa manjka odvisnost od števila otrok (tako, da večje družine dobijo več) vas je menilo 73%.

Upamo, da nova vlada ne bo razočarala teh 73% anketirancev. 15% pa vas je menilo, da je to zelo dober predlog.

Vzgojno varstveni dodatek bi dobili otroci, ki ne obiskujejo vrtca in jih varujejo starši, babice, tete... Ta dodatek naj bi znašal približno toliko, kot znaša subvencija, ki jo država nameni za otroke, ki se varujejo v vrtcu?

Kar 80% vas je menilo, da tak dodatek nujno potrebujemo.

Naslednja ugotovitev ankete je bila, da so davčne olajšave za vzdrževane otroke prenizke - 80% anketirancev.

Ko izpolnjujemo davčno napoved imamo za prvega vzdrževanega otroka 10% davčne olajšave, za drugega 15%, tretjega 20% in tako dalje. Tak sistem je po mnenju 55% anketirancev dobra rešitev, vendar bi morala biti progresivnost višja. 35% pa vas meni, da je taka rešitev zelo dobra.

Dvanajsto vprašanje pa se je dotikalo pokojninske reforme. Glasilo se je:

Kaj menite o položaju staršev v pokojninskem sistemu, v katerem vsi zavarovanci plačujejo enake prispevke, starši pa poleg tega porabijo še velik del svojih sredstev, časa in energije za

vzdrževanje, vzgojo in izobraževanje otrok, ki bodo zagotavljali pokojnino za celotno njihovo generacijo?

Kar 85% vas je menilo, da smo v takšnem sistemu starši obremenjeni bistveno bolj kot zavezanci brez otrok. Le 11% vas je zastopalo nekoliko milejše mnenje, da so v takšnem sistemu starši obremenjeni bolj kot zavezanci brez otrok.

Razumljivo je, da ste zato v naslednjem vprašanju terjali zase več pravic.

O predlogu, da bi bila višina prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje odvisna od števila otrok (več otrok imajo starši, manjše prispevke bi plačevali) vas je 50% anketirancev menilo, da je odličen in 42% da je dober. 92% anketirancev torej zavrača popolno ignoranco prejšnje vlade do staršev.

Tudi s predlogom, da bi bila višina prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenih mater, ki jih plačuje delodajalec, odvisna od števila otrok mlajših od 10 let (več ko ima mati majhnih otrok, manjše prispevke bi moral zanjo plačevati delodajalec) se vas je strinjalo 97%. Od teh 97% vas je 83% menilo, da je predlog odličen, preostalih 18% pa, da je sprejemljiv.

Z zadnjim vprašanjem smo vas vprašali, kako bi v pokojninskem sistemu uredili položaj staršev, ki doma sami skrbijo za svoje otroke in zato niso zaposleni?

63% vas menilo, da bi bila primerna naslednja ureditev: leta, ko skrbijo za predšolske in šoloobvezne otroke, bi se jim vsaj delno morala šteti v pokojninsko dobo (delež vštevanja naj bo odvisen od števila otrok), za preostali del pa omogočiti prostovoljno vključitev v sistem pokojninskega zavarovanja.

30% anketirancev pa vas je menilo, da bi se morala staršem leta, ko skrbijo za predšolske in šoloobvezne otroke, v celoti šteti v pokojninsko dobo.

Če povzamem, z večino področij družinske politike starši niste zadovoljni. Visoki odstotki soglasnosti celo opravičujejo trditev, da ste starši z državo zelo nezadovoljni.

Hvala vsem, ki ste si vzeli čas in izpolnili anketo. Zavedamo se, da izpolnjevanje takšne ankete ni enostavno. Potrebno je bilo vprašanja premisliti in smiselno odgovoriti. Hvala vsem še enkrat. Pomagali ste nam pridobiti dragocene podatke.

Robert Eržen, tajnik

OBVESTILO IZ TAJNIŠTVA

Občni zbor 2000 je spremenil višino članarine, ki sedaj znaša 1000 SIT za pet let. Vsi novi člani ste prejeli položnice, s katerimi lahko poravnate svojo člansko obveznost. Ugotavljam, da imamo vestno članstvo, saj vas je večina že poravnala članarino. Kdor pa še ni, ga seveda prosimo, da to stori.

V letošnjem letu smo se obrnili na vas tudi s prošnjo za izredno finančno podporo. Odziv je bil zelo dober. Zahvaljujemo se vam za vaš dar. Zdaj nam ne bo treba več gledati v denarnico in razmišljati ali lahko izdamo glasilo ali skličemo tiskovno konferenco ali pa to zaradi denarja ne bo mogoče.

Število članov Družinske pobude je v preteklem letu sicer nekoliko počasneje, vendar vztrajno rasla. V letu 2000 je k društvu pristopilo nekaj več kot 100 novih članov. Zdaj nas je 732. Kar lepa številka, kaj?

Vendar pa bi želeli, da je članov še več. Zakaj, smo že mnogokrat razložili. Ker nas bodo politiki težje prezrli, če nas bo več.

Zato vabimo vse, ki čutite željo ali odgovornost in imate možnost, da pridobivate nove člane.

Robert Eržen, tajnik